

Milieuactivist en ecooloog zegt:

“Stop met bio-producten”

“Koop geen biologische producten”, zegt de Belgische ecooloog en milieuactivist Stijn Bruers, “ze zijn niet gezonder en niet beter voor het milieu.” Met een boogje gooit Bruers een chocoladenootje in zijn mond. ‘Bio’ prijkt er op de verpakking. “Toeval”, grinnikt de 36-jarige Vlaming, want hij koopt nauwelijks nog biologisch voedsel. Ook al gaan het milieu en de dieren hem aan het hart. Bruers voerde actie voor organisaties als Greenpeace en het Wereld Natuur Fonds. Hij was de eerste Belg die de zee op ging om walvissen te redden en werkt nu als onderzoeker bij een milieuorganisatie.

Hoewel zijn te ruim zittende kleding en studentikoos ingerichte woning anders doet vermoeden, is hij toch niet het stereotype milieuactivist. Tenminste, waar het de landbouw betreft. Bruers analyseerde tal van onderzoeken en concludeert dat er te weinig wetenschappelijk bewijs bestaat dat biologisch beter is.

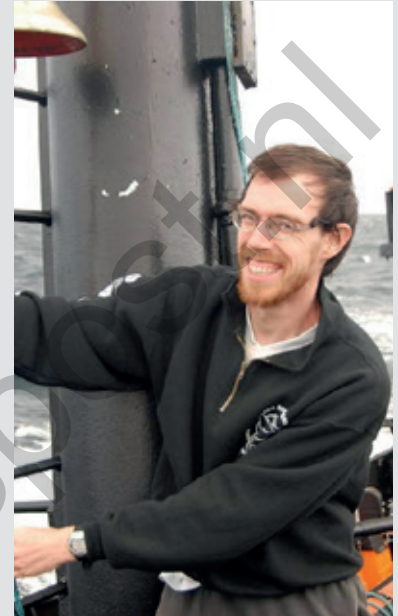
“Biologische producten zijn ongekend populair. De omzet in Nederland ligt inmiddels boven een miljard euro per jaar. Consumenten noemen gezondheid als belangrijkste reden voor het kopen van biologische producten. Bio zou beter zijn, omdat er geen chemische bestrijdingsmiddelen mogen worden gebruikt. Maar niemand, ook de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) niet, heeft tot dusverre precies kunnen achterhalen wat de gezondheidseffecten zijn van het gebruik van pesticiden in de reguliere landbouw. Studies spreken elkaar tegen. Ruwe schattingen gaan uit van een verhoogd sterfterisico van één op een miljoen per jaar. Ook op andere vlakken gaan gezondheidsclaims vaak mank. Mensen zeggen: biologische melk is gezonder want het bevat meer omega 3-vetzuren. Ik zeg: de melk bevat minder jodium. Jij zegt dan, ja maar ze bevat meer ijzer. En zo blijven we bezig, hè?”

Ook de smaak van biologische producten is niet beter. Onderzoeken waarbij mensen blind moesten proeven, wezen uit dat de smaak wordt beïnvloed door onze verwachtingen en overtuigingen. Wie denkt dat een aardbei bio is en gelooft dat biologisch gezonder is, gaat die aardbei lekkerder vinden, ook al is ze in werkelijkheid helemaal niet biologisch. Zelfs de voedselwetenschappers spreken zich nog niet uit over gezondheidsvoordelen van biologische voeding. Zij zijn het er inmiddels wel over eens dat we meer groenten en fruit moeten eten, of wat suikers en verzadigde vetten met ons doen. Maar wat betreft het voedingsadvies van bio valt er nog geen rode draad te ontdekken, volgens Bruers.

Het milieu zou er bij gebaat zijn, want in de biologische landbouw zijn chemische bestrijdingsmiddelen verboden. Maar de biologische landbouw gebruikt weer stoffen die weliswaar in de natuur voorkomen, maar soms schadelijker zijn dan synthetisch gif. De invloed van de landbouw op het milieu gaat verder dan het wel of niet spuiten van bestrijdingsmiddelen.

“Neem de mest die de planten nodig hebben om te groeien. In de biologische landbouw mag geen kunstmest worden gebruikt. De boer staat alleen compost en dierlijke mest ter beschikking. Die mest is van dieren die broeikasgassen uitstoten, die soja eten waarvoor aan de andere kant van de wereld bossen zijn gekapt. Ik

heb liever kunstmest, omdat je dat heel precies kunt toedienen. We weten tegenwoordig exact hoeveel kalium en fosfor een gewas nodig heeft om goed te groeien. Gebruik je dierlijke mest, dan moet je maar hopen dat de koe de juiste mengeling aan voedingsstoffen uitscheidt. Vervuilende meststoffen komen terecht in het grondwater of via het oppervlaktewater in de oceaan. Verder veroorzaakt de bio-landbouw milieuschade doordat de tractoren en machines fossiele brandstoffen gebruiken. Biologisch gehouden dieren leven vaak langer, waardoor er meer uitstoot van broeikasgassen is. En omdat er geen onkruidverdelgers worden gebruikt, zijn bioboeren vaker geneigd de bodem te ploegen om het onkruid weg te krijgen. Dat ploegen is heel schadelijk voor de organismen in de grond.”

Juist door de normale landbouw holt de natuur achteruit. Volgens de Monitor Duurzaam is in Nederland onze biodiversiteit nog maar 15 procent van wat het een eeuw geleden was. Bruers: “Toch is er geen duidelijk bewijs dat bio beter is voor de biodiversiteit. Bijvoorbeeld omdat de opbrengst van de gewassen lager is dan in de gewone landbouw. Dus om hetzelfde te produceren, is meer grond nodig. Daarvoor moet je waardevolle natuurgebieden vernietigen. Bovendien zit de gangbare landbouw niet stil. Er wordt gewerkt aan betere en veiligere pesticiden. Er worden sterke milieuwinsten geboekt door gewassen resistent te maken tegen droogte en ziekten. Doordat het op grote schaal gebeurt, boekt de reguliere

landbouw meer milieuwinst dan de biologische.”

Veel boeren denken daar blijkbaar anders over. Het aantal agrariërs dat overschakelt op biologische landbouw, is vorig jaar opnieuw gestegen.

“Slechts een paar procent van het geproduceerde voedsel is biologisch. Maar er moet wel een heel netwerk voor worden opgetuigd. Die kleine hoeveelheid biologisch graan gaat in een aparte vrachtwagen naar de bakker, omdat het niet mag worden vermengd met niet-biologisch graan. Ook de certificering en controles kosten veel geld. De consument draait voor de kosten op. In de biologische winkel ben ik een derde

tot de helft duurder uit dan in de gewone supermarkt. Dat is niet te rechtvaardigen, zolang er geen hard bewijs is dat biologisch ook echt beter is behalve dan voor het dierenwelzijn. Bio leidt niet tot een effectievere landbouw.”

Bruers sluit zijn betoog af: “We doneren voor een bijenhotel, maar waarom stoppen we ons geld niet in wetenschappelijk onderzoek naar een pesticide die minder schadelijk is? We staren ons blind op een onbespoten tomaat, terwijl de echte winst zit in het verbeteren van de bestaande landbouw en minder vlees eten. De veeteelt leidt tot ontbossing, broeikasgassen, waterverspilling, vervuiling door diergeneesmiddelen, verzuring van de oceanen, hart- en vaatziekten en noem maar op. Wie gezondheid en milieu belangrijk vindt, kan beter vegetariër worden.”

Bronnen:

website:

<https://tinyurl.com/y87rgvxa>

en Welingelichte Kringen, website:

<http://www.welingelichtekringen.nl/>